

Fővárosi Ítéltábla Katonai Tanácsa  
6.Kbf.84/2014/16. szám

A Fővárosi Ítéltábla Katonai Tanácsa, mint másodfokú bíróság Budapesten, a 2015. év február hó 20. napján megtartott nyilvános ülés alapján meghozta a következő

í t é l e t e t:

A hivatali visszaélés büntette és más bűncselekmény miatt **I.r. vádlott** és társai ellen folyamatban lévő büntető ügyben a Győri Törvényszék Katonai Tanácsa 2014. július 02. napján kihirdetett Kb.II.20/2013/46. számú ítéletét megváltoztatja.

**I.r., II.r., III.r., IV.r. és V.r.** vádlottak vonatkozásában az elsőfokú ítélet testi épség elleni bűncselekmény megállapítására vonatkozó részét hatályon kívül helyezi, és

**I.r.** vádlottal szemben felbujtóként elkövetett könnyű testi sértés vétsége,

**II.r.** vádlottal szemben 1 rb. felbujtóként elkövetett könnyű testi sértés vétsége,

**III.r., IV.r. és V.r.** vádlottakkal szemben 1-1 rb. társtettesként elkövetett könnyű testi sértés vétsége (Btk. 164. § (1) és (2) bekezdése) miatt folyamatban lévő büntetőeljárást megszünteti.

**I.r.** vádlottal szemben kiszabott szabadságvesztést 180 (egyszáznyolcvan) napi tétel, napi tételenként 1.000 (Egyezer) forint pénzbüntetésre, míg a lefokozást 1 (egy) évre a törzsőrmesteri rendfokozatban visszavetésre enyhíti.

**I.r.** vádlottnál az összesen 180.000 (Egyszáznyolcvanezer) forint pénzbüntetést meg nem fizetés esetén szabadságvesztésre kell átváltoztatni. Ebben az esetben egy napi tétel összegének helyébe egy napi szabadságvesztés lép. E vádlottnál az előzetes mentesítést mellőzi.

A **I.r.** vádlottat 63.500 (Hatvanháromezer-ötszáz) forint bűnügyi költség megfizetésére kötelezi, míg az eljárás során felmerült további 353.857 (háromszázötvenháromezer-nyolcszázötvenhét) forint bűnügyi költséget az állam viseli.

Egyebekben az elsőfokú ítéletet **I.r.** vádlott tekintetében helybenhagyja.

**I.r.** vádlottat kötelezi a másodfokú eljárás során felmerült 18.568 (tizennyolcezer-ötszázhatvannyolc) forint bűnügyi költség megfizetésére, míg a másodfokú eljárásban felmerült további 16.050 (tizenhatezer-ötven) forint bűnügyi költséget az állam viseli.

Az ítélet ellen fellebbezésnek van helye, amelyet a katonai ügyész, illetve **III.r.** és **V.r.** vádlottak tekintetében az ítélet kézbesítésétől számított 8 (nyolc) napon belül lehet bejelenteni.

Indokolás:

A Győri Törvényszék Katonai Tanácsa a 2014. július 02. napján kihirdetett KB.II.20/2013/46. számú ítéletével **I.r.** vádlottat a Btk. 305. § c./ pontjába ütköző hivatali visszaélés büntette, a Btk. 164. § (1)-(2) (4) bekezdés a./ pontjába ütköző felbujtóként, aljas indokból elkövetett könnyű testi sértés büntette miatt - halmazati büntetésül - 1 év 6 hónap - végrehajtásában 2 évi próbaidőre felfüggesztett - börtönbüntetésre és lefokozásra, **II.r.** vádlottat 3 rb. a Btk. 164. § (1)-(2) (4) bekezdés a./ pontjába ütköző felbujtóként, aljas indokból elkövetett könnyű testi sértés büntette miatt - halmazati büntetésül - 1 év 4 hónap - végrehajtásában 2 évi próbaidőre felfüggesztett - börtönbüntetésre ítélte. **III.** és **V.r.** vádlottakat bűnösnek mondta ki 1-1 rb. a Btk. 164. § (1)-(2) (4) bekezdés a./ pontjába ütköző társtettesként, aljas indokból elkövetett könnyű testi sértés büntetében, **IV.r.** vádlottat az 1978. évi IV. törvény 170. § (1)-(3) bekezdésébe ütköző társtettesként, aljas indokból elkövetett könnyű testi sértés büntetében, ezért **III.**, **IV.r.** vádlottat mint visszaesőt, és **V.r.** vádlottat 1-1 évi börtönbüntetésre, **IV.r.** vádlottat továbbá 1 év közügyektől eltiltásra ítélte. **I.r.**, **II.r.** és **III.r.** vádlott tekintetében a szabadságvesztés büntetést 2, **V.r.** vádlott vonatkozásában pedig 3 évi próbaidőre felfüggesztette. Megállapította, hogy **I.**, **II.**, **III.** és **V.r.** vádlottak vonatkozásában a szabadságvesztés végrehajtása elrendelése esetén a feltételes szabadságra bocsátás legkorábbi időpontja a kiszabott büntetés 2/3 részének kitöltését követő nap. Megállapította továbbá, hogy **IV.r.** vádlott feltételes szabadságra nem bocsátható. **V.r.** vádlottnál az előzetes fogvatartásban töltött időt a szabadságvesztés tartamába beszámította, **I.r.** vádlottat pedig előzetesen mentesítette a büntetett előélethez fűződő hátrányos jogkövetkezmények alól. Az elsőfokú bíróság a vádlottakat külön-külön, illetve 30.810 forint tekintetében egyetemlegesen kötelezte a bűnügyi költség megfizetésére, 3.614 forint vonatkozásában megállapította, hogy azt az állam viseli.

Az elsőfokú tárgyaláson jelenlévő katonai ügyész három napi gondolkodási időt tartott fenn nyilatkozatának bejelentésére, majd az ítéletet valamennyi vádlott tekintetében tudomásul vette.

**I.r.** vádlott és védője felmentés érdekében, **II.r.** vádlott védője felmentés, illetve enyhítés érdekében, **IV.r.** vádlott a minősítés megváltoztatása, az eljárás megszüntetése, illetve a büntetés enyhítése érdekében jelentettek be fellebbezést. **III.** és **V.r.** vádlottak és védőik az ítéletet tudomásul vették.

**I.r. vádlott** védője előterjesztette fellebbezése írásbeli indokolását. Ebben kifejtette, hogy az elsőfokú bíróság az általa megállapított tényekből további tényekre helytelenül következtetett, ezért tévesen állapította meg védence bűnösségét. Kifogásolta, hogy a bíróság elsősorban **III.r.** vádlott vallomására alapozta a tényállást, aki a szakértői vélemények szerint személyiségzavarban szenved, ezért tőle megbízható vallomás nem várható. Álláspontja szerint a kihallgatott tanúk vallomásából megállapítható, hogy nem védencétől értesültek vádlott társai a fogvatartott cselekményéről, hanem arról már zárkába érkezése előtt tudhattak. Mindezek alapján kifejtette, hogy az elsőfokú bíróság következtetéseivel ellentétben hiányzik a bizonyítékok töretlen láncolata, amely megalapozhatná védence bűnösségének megállapítását.

A Fővárosi Fellebbviteli Főügyészség BF.860/2014/1. számú átiratában az elsőfokú ítélet megváltoztatását, **I.r.** vádlott vonatkozásában az előzetes bírósági mentesítés mellőzését, egyebekben az elsőfokú ítélet helybenhagyását indítványozta. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság ügyfelderítési kötelezettségének eleget tett, helyesen minősítette a vádlottak cselekményeit, és velük szemben megfelelő büntetést szabott ki. Az elsőfokú ítélet ellen felmentés, illetve a büntetés enyhítése érdekében bejelentett fellebbezések eredményre nem vezethetnek. Nem értett egyet azonban **I.r.** vádlott előzetes mentesítésével, mivel álláspontja szerint arra való érdemessége nem állapítható meg.

A másodfokú nyilvános ülésen **I.r.** vádlott védője az általa bejelentett fellebbezést fenntartva az elsőfokú ítélet megváltoztatását, és védence felmentését indítványozta. Álláspontja szerint tévedett az elsőfokú bíróság, amikor **III.r.** vádlott vallomására alapozta a tényállást, aki korlátozottan cselekvőképes és ellentmondásos vallomást tett. Véleménye szerint védence vallomása, mely szerint azért hívta ki **II.r.** vádlottat, hogy felhívja a figyelmet az elhelyezendő fogvatartott veszélyességére, nem életszerűtlen, és nem volt érdeke a fogvatartott megveretése sem. Mindezek alapján álláspontja szerint védence felmentésének van helye az ellene emelt vád alól. Amennyiben a másodfokú bíróság nem értene egyet álláspontjával, az előzetes mentesítés helybenhagyására tett indítványt.

**II.r. vádlott** védője fellebbezését fenntartva indítványozta védence felmentését. Másodlagosan a cselekmény minősítésének megváltoztatására tett indítványt. Felhívta a figyelmet, hogy védence az eljárás során gyógykezelés alatt állt, gyógyszert szedett, ezért nem tudta védekezését megfelelően kifejteni. Ugyanakkor védence személyisége nem áll összhangban azzal, hogy erőszakos bűncselekményt követett volna el. Jogi álláspontja szerint nem helytálló, hogy az elsőfokú bíróság halmazati büntetést szabott ki védenccével szemben, mivel csak egy rendbeli bűncselekmény valósult meg. Amennyiben a másodfokú bíróság nem értene egyet a felmentésre irányuló indítványával, pénzbüntetés kiszabását kérte.

**IV.r. vádlott** védője fellebbezését fenntartva kifejtette, hogy védence a könnyű testi sértés vétségét ha meg is valósította, magánindítvány hiányában e bűncselekmény nem állapítható meg. Álláspontja szerint ugyanakkor nem róható terhére az aljas indokból történő elkövetés, ezért indítványozta az eljárás megszüntetését. Érvelése szerint maga a bíróság indokolása mond ellent az aljas indok megállapításának. E szerint a vádlottak azért bántalmazták fogvatartott társukat, mert erkölcsileg elítélendőnek tartották a cselekményét, igazságtételi szándék és ellenséges érzület vezérelte őket. Mindez azonban nem egyenlő azzal, hogy megállapítható lenne, hogy a vádlottakat súlyosan elítélendő bosszúvágy motiválta volna cselekményük végrehajtásakor. Mivel e minősítő körülmény nem róható védence terhére, és magánindítvány hiányában a könnyű testi sértés alapesete sem, az eljárás megszüntetésére tett indítványt.

A Fővárosi Ítéletőrtábla Katonai Tanácsa az elsőfokú ítéletet a Be. 348. § (1) bekezdése alapján teljes egészében felülbírált. A felülbírálat a később kifejtettek szerint a Be. 349. § (2) bekezdése alapján kiterjedt a fellebbezéssel nem érintett **III.** és **V.r.** vádlottakra is, figyelemmel arra, hogy a fellebbezéssel nem érintett vádlottak tekintetében is hatályon kívül helyezte, majd megszüntette a folyamatban lévő eljárást a testi épség elleni cselekmény vonatkozásában.

Az elsőfokú bíróság az eljárási szabályok betartásával járt el. Az általa lefolytatott bizonyítás kiterjedt minden releváns bizonyítékra, azokat számba vette és értékelési körébe vonta. Az eljárás során **III.** és **V.r.** vádlottak bűnösségükre is kiterjedő beismerő vallomást tettek, **IV.r.** vádlott pedig vádlott társaira tett terhelő vallomást. I., II. és IV.r. vádlottak vitatták felelősségüket, I.r. vádlott nem ismerte el, hogy felhívta volna a fogvatartottakat **sértett** megverésére, ugyanígy **II.r. vádlott** szintén tagadta, hogy a felhívást továbbította volna zárkatársainak, **IV.r.** vádlott pedig tagadta, hogy részt vett volna **sértett** bántalmazásában. Az elsőfokú bíróság a vádlottak védekezését megvizsgálta, a védekezésüket összevetette a cselekmény elkövetését elismerő vádlottak, a sértett, illetve további tanúk vallomásával, a rendelkezésre álló egyéb bizonyítékokkal. Logikus indokát adta, hogy miért **III.** és **V.r.** vádlottak vallomására alapozta ítéletének tényállását. Az elsőfokú bíróság rögzítette a cselekmény előzményeit, a bántalmazást, a sértett által elszenvedett sérülések gyógytartamát, valamint azt is, hogy magánindítványt nem terjesztett elő. A másodfokú bíróság álláspontja szerint e mérlegelési jogkörben megállapított ítéleti tényállás megalapozott, mentes a Be. 351. § (2)

bekezdésében írt hiányosságoktól, ezért azt a Fővárosi Ítéltábla Katonai Tanácsa elfogadta felülbírálata alapjául.

A másodfokú bíróság a vádlottak felmentése érdekében előterjesztett fellebbezést nem találta alaposnak.

A vádlottak és védőik új tény, vagy bizonyítékot nem jelöltek meg, a másodfokú bíróság az elsőfokú ítéletet megalapozottnak értékelte. Nem merült fel a másodfokú eljárásban további bizonyítási eljárás szükségessége, azt az érdekeltek nem indítványozták, és a Fővárosi Ítéltábla Katonai Tanácsa sem tartotta szükségesnek. A felmentés érdekében előterjesztett fellebbezések lényegében az elsőfokú bíróság mérlegelő tevékenységét kifogásolták. Ennek során I.r. vádlott védője azt kifogásolta, hogy az elsőfokú katonai tanács a tényállást a III.r. vádlott vallomása alapján alapozta, aki álláspontja szerint nem szavahihető. A II.r. vádlott védője szerint védenca személyiségevel nem összeegyeztethető az erőszakos bűncselekményre való rábírás és e védők utaltak fellebbezésükben a cselekmény életszerűtlenségére is. A másodfokú bíróság álláspontja szerint ezek az indítványok a bizonyítékok újramérlegelésére irányultak, amelynek a törvényben írt feltételei a Be. 351. § (1) és Be. 352. § (3) bekezdései alapján nem álltak fenn. Mindezek alapján a másodfokú bíróság kötve volt az elsőfokú bíróság által megállapított tényálláshoz, és azt elfogadta felülbírálata alapjául, eltérő tényállás megállapításának a felülmérlegelés tilalmára figyelemmel nem lehetett helye.

Az elsőfokú bíróság az általa megállapított tényállás alapján okszerűen következtetett - a hivatali bűncselekmény kapcsán - az I.r. vádlott bűnösségére, tévedett azonban akkor, amikor I-V.r. vádlottak terhére megállapította, hogy megvalósították az aljas indokból elkövetett könnyű testi sértés büntetett társtettesként, vagy részesként.

A másodfokú bíróság a Btk. 2. §-ában írtakra tekintettel az ügyben az új büntető törvényt alkalmazta, mivel az összességében kedvezőbb a vádlottakra nézve.

A másodfokú bíróság egyetértett a IV.r. vádlott védője által kifejtett jogi indokokkal. Az elsőfokú bíróság ítéletének 12. oldalán foglalkozott azzal, hogy megállapítható-e a vádlottak terhére az aljas indok, mint minősítő körülmény. A másodfokú bíróság nem értett egyet az elsőfokú bíróság jogi okfejtésével. Az elsőfokú bíróság e minősítő körülményt azért rótta a vádlottak terhére, mert álláspontja szerint a cselekmény fő motívuma a bosszúérzet volt. Az irányadó bírói gyakorlat, amely megjelenik több közzétett eseti döntésben is azonban úgy foglal állást, hogy az aljas indok minősítő körülményt a bosszúból való elkövetés ténye önmagában nem alapozza meg. Ezért mindig vizsgálni kell azt a külső hatást és tényezőt, amely a bosszút, mint indító okot kiváltotta. Az elsőfokú bíróság is foglalkozott a vádlottak motívumával, ítéletének 12. oldal 5. bekezdésében úgy foglalt állást, hogy a vádlottak igazságtételi szándékát a sértettel szemben érzett ellenséges érzület motiválta, amely erkölcsileg nem menthető okból fakad. Kifejtette, hogy a vádlottaknak személyes kötődésük a sértetthez nem volt, a bosszúérzetüket ilyen tények sem tették méltányolhatóvá. A másodfokú bíróság álláspontja szerint az ítéletben kifejtettek maguk mondanak ellent az aljas indok megállapításának. Az elsőfokú bíróság által is, motívumként megjelölt indokok, a vádlottak rosszul felfogott igazságtételi szándéka, a sértettel szemben fennálló ellenszenv, önmagában nem adnak alapot az aljas indok megállapítására. A másodfokú bíróság tévesnek találta azt a első bírói érvelést, amely az erkölcsileg nem menthető okra vezeti vissza az aljas indok megállapítását, hiszen egy motívum nélkül elkövetett könnyű testi sértés sem menthető erkölcsileg, mégsem alkalmas a minősített eset megállapítására. Az EBH.2002/730. számon közzétett eseti döntése szerint a vádlottnak korábban kialakult általános jellegű haragos érzülete önmagában nem alapozza meg az

élet és testi épség sérelmére elkövetett bűncselekmények aljas indokból elkövetettként történő minősítését. Nem hagyható figyelmen kívül továbbá az sem, hogy további motívumként szerepel a vádlottak által elkövetett cselekmény alanyi oldalán az, hogy **I.r.** vádlott hívta fel őket őket a bűncselekmény elkövetésére. A felügyelet részéről történő ilyen felhívásra, a kiszolgáltatott fogvatartottak által elkövetett cselekmény szintén nem alapozhatja meg a testi épség elleni bűncselekmény aljas indokból történő minősítését. A másodfokú bíróság a továbbiakban még utal a BH.1994/120. BH.2012/115. számon közzétett eseti döntéseire, amelyek szintén az előbb kifejtett álláspontot látszanak alátámasztani.

Az elsőfokú bíróság tévedett továbbá, amikor **II.r. vádlott** cselekményét három rendbelinek minősítette, azért mert három személyt bujtott fel bűncselekmény elkövetésére. Figyelmen kívül hagyta, hogy a vád szerint a vádlottak egymás tevékenységéről tudva, tehát társtettesként egy bűncselekmény törvényi tényállási elemeit merítették ki, amikor egy sértettet közösen bántalmaztak. Mindezek alapján a felbújtó cselekménye nem minősülhet három rendbelinek, hanem csupán egy rendbeliként értékelhető. Ezt az álláspontot támasztja alá a BH.1978/181. számon, illetve BH.1977/523. számon közzétett eseti döntése is.

Az előzőekre figyelemmel továbbá azért, mert a sértett joghatályos magánindítvány nem terjesztett elő, nem állapítható meg III-V.r. vádlottak büntetőjogi felelőssége, cselekményük ugyanis az elbíráláskor hatályos Btk.164. § (1)-(2) bekezdésébe ütköző társtettesként elkövetett könnyű testi sértés vétségének minősül, amely a (10) bekezdés szerint csak magánindítványra büntethető. Mivel a részesek, **I.r.** és **II.r. vádlottat** felbújtói cselekményei osztják a társtettesek cselekményének minősítését, ezért ez az ok az ő tekintetükben is a büntetőjogi felelősségre vonásának akadályát képezi. Ezért a Fővárosi Ítéltábla Katonai Tanácsa **I., II., III., IV.** és **V.r.** vádlottak vonatkozásában az elsőfokú ítélet testi épség elleni bűncselekmény megállapítására vonatkozó részét a Be. 373. § (1) bekezdés I/b. pontja alapján hatályon kívül helyezte és **I.r.** vádlottal szemben felbujtóként elkövetett könnyű testi sértés vétsége, **II.r. vádlottal** szemben az 1 rb. felbujtóként elkövetett könnyű testi sértés vétsége, **III., IV., V.r.** vádlottakkal szemben pedig az 1-1 rb. társtettesként elkövetett könnyű testi sértés vétsége miatt folyamatban lévő büntetőeljárást megszüntette. A vonatkozásukban felmerült bűnjogi költség tekintetében megállapította, hogy azt a Be. 339. § (1) bekezdése alapján az állam viseli.

Az elsőfokú bíróság ugyanakkor az általa megállapított tényállás alapján helyesen állapította meg **I.r. vádlott** bűnösségét a Btk. 305. § c./ pontjába ütköző hivatali visszaélés büntetében. E vádlott szolgálatát ellátó bv. őrként hivatalos személynek minősült a cselekmény elkövetésekor és hivatali helyzetével élt vissza, amikor arra hívta fel a fogvatartottakat, hogy **sértettet** bántalmazzák, ezzel az volt a célja, hogy neki jogtalan hátrányt okozzon. Maradéktalanul megvalósította tehát a tényállásban írt magatartásával a hivatali visszaélés büntetvének törvényi tényállási elemeit.

Az **I.r. vádlott** büntetésének enyhítése érdekében előterjesztett fellebbezést a másodfokú bíróság alaposnak találta.

Az elsőfokú bíróság által helyesen értékelt bűnösségi körülményeket ki kell egészíteni azzal, hogy további enyhítő körülményként értékelendő az időmúlás és nagyobb nyomattal kell figyelembe venni, hogy **I.r.** vádlott eddig kifogástalanul látta el szolgálatát, amit négy dicsérete is bizonyít. Mindezek alapján a másodfokú bíróság lehetőséget látott a kiszabott büntetés enyhítésére. Álláspontja szerint a büntetési célok pénzbüntetés alkalmazásával és enyhébb katonai mellékbüntetés kiszabásával is elérhetőek.

Az előzőekre figyelemmel a Fővárosi Ítéltábla Katonai Tanácsa **I.r.** vádlottal szemben kiszabott szabadságvesztést a Btk. 33. § (4) bekezdésében írtakra figyelemmel a Btk. 50. § (1), (3) bekezdése alapján 180 napi tétel, napi tételenként 1.000 forint pénzbüntetésre, míg a lefokozást 1 évi törzsőrmesteri rendfokozatba visszavetésre enyhítette. A Btk. 51. § (1) bekezdése alapján rendelkezett a pénzbüntetés meg nem fizetése esetére annak szabadságvesztésre történő átváltoztatásáról. Az előzetes mentesítésre vonatkozó rendelkezést, mint szükségtelent mellőzte. Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét **I.r.** vádlott tekintetében helyes indokainál fogva helybenhagyta.

Az eljárást megszüntető rendelkezésre figyelemmel a másodfokú bíróság - a rendelkező részben írtaknak megfelelően - az elsőfokú ítélet kapcsolódó részét megváltoztatta.

A másodfokú eljárásban **I.r.** vádlott kirendelt védőjének működésével kapcsolatban 18.568 forint bünygyi költség merült fel, amelynek megfizetésére a másodfokú bíróság a Be. 338. § (1) bekezdése alapján a vádlottat kötelezte. A további 16.500 forint bünygyi költség tekintetében, amely az eljárással érintett vádlottak védőjének működésével kapcsolatban merült fel, megállapította, hogy azt a Be. 339. § (1) bekezdése alapján az állam viseli.

A másodfokú határozattal szemben a Be. 386. § (1) bekezdés c./ pontja alapján van helye fellebbezésnek.

Budapest, 2015. február 20.

Dr. Ruzsás Róbert hb. dandártábornok s.k. a tanács elnöke, Dr. Török Zsolt hb. ezredes s.k. előadó bíró, Dr. Mészáros László hb. ezredes s.k. szavazó bíró